

SZERKESZTŐI IRODA:

Művelet 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva

16 frt. Negyedévre 4 frt.
8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Legyen minden nap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy cenzimternyi tér ára 4 kr. Gyászok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlteri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

A Erdélyi Kultúregyletnek:

Ami Salamon egy társas adománya képen 2 frt 40 kr.

V. Vécsey János, vasúti hi- utalvány alapítványa utolsó 10 frt — kr.

Összeg: 12 frt 40 kr.

Ezer adva az eddigi kimu- 4305 frt 59 kr.

Együtt: 4317 frt 99 kr.

Lesz-e már valami?

Csak nem tudják a bolgárok nyel- teit a trónválság ügyét. Egyik bi- rodalmaságból a másikba jutnak, s a legkevesebb körök sem tudják, hogy mit ma befejezett és elhatározott do- goknak tartottak — holnapra abból mi marad.

Váltig édesgetik a — szerintük minden törvényes formák megtartása mellett megválasztott — fejedelmet, hogy utazék le Tirnovába s tegye le a fe- jedelmi esküt, de biz ez, úgy látszik, nem akar sehogy sem sikerülni.

A porta megerősítése előtt csak- egyen nem mehet le az ifjú herceg, mert hát nemzetközi szerződések szerint a fejedelmi trón elfoglalásának első fel- tele a portának, mint souzerén hata- lomnak a választási aktus megerősítése.

Ez még eddig nem következett be. A porta mint — minden kérdésben — olyan is merőben határozatlan és inga- gyanos magatartást tanusít, holott a por- tának nem feszélyezheti e kérdésben Orosz- ország magatartása, mert az ő megerő- sítési joga nincs a többi hatalmasságok általános beleegyezésétől feltételezve.

A portának tehát nyílt kártyákkal kellene játszania annál is inkább mert az ő érdeke és határozott fellépése ta- lán alkalmas volna Oroszország makacs- kodságának megtörésére, míg így a cászár ingatlanságot látva nem enged a portától, s Koburg herceg dolga füg- gés kérdése maradhat mindaddig, míg Oroszország nem határozza el ma- gán valami akciót, vagy Európa töb- bi hatalmasságainak nem vetnek véget e köny- vony komédiává fejlődhető, de külön- ben nagyon is fontos politikai kér- dések.

Mint a legújabb — de hitelessé- gben nem egészen megbízható hi- rék állítják, Koburg herceg el van ha- tározva leutazni Tirnovába, letenni az esküt és tényleg átvenni a kormány- ságot.

A bolgárok mindenestre ohajtják ennek tényre válását, s azon sem csodálkoznak, ha az ifjú fejedelmet ez elhatározásra rávenni igyekeznek, mert hát országuk belbékéje és fejlődésük van feltételezve attól, hogy a fejedele- lem trónfoglalása által valahára rende- zett viszonyok teremtenek, de az európai politikai közvélemény nem igen tanácsolhatja e lépés megtételét. Koburg hercegnek már csak azért sem, mert ez elhatározása egyértelmű lenne a nemzetközi szerződések joghatályának egyoldalú kijátszásával, s Koburg her- czeg aligha fog ilyen fellépéssel kezde- ni az országkormányzói jogok gyakorlá- sához.

Abban az esetben, ha a porta a maga souzerén jogánál fogva előlege- sen is megerősíti Koburg herceget a bolgárok fejedelmi trónján, hát akkor abban a reményben — hogy utólagos- an a többi érdekelt hatalmasságok is beleegyezésüket adják — megkockáz- tathatja a kormányzás átvételét, de ennek megtörténte előtt végrehajtott trónfoglalás igen könnyen olyan bo- nyodalmakkal idézhető fel, melyek Bul- gária jövő sorsára nem lennének ked- vezőek.

A bolgároknak tehát az a legsür- gösebb teendőjük, hogy a portánál esz- közöljék ki a választás megerősítését, ek- kor levithetik a fejedelmüket s ennek aktív kormányzata alatt hozzáfoghat- nak aztán a nagyhatalmak beleegyezé- sének megnyeréséhez.

Európa hatalmasságainak — az orosz kivételével — amúgy sincs ki- fogásuk sem a fejedelm választás tör- vényessége, sem Koburg herceg sze- mélye ellen, s előrelátható, hogy a már fejedelmi esküt tett herceggel szem- ben nem fogják vető jogukat felhasz- nálni, különösen ha tapasztalniuk lehet, hogy vonatkozásuk nemcsak Bulgáriá- ban az államrendet, hanem az európai nemzetközi viszonyokat is érzékenyeb- ben zavarhatná.

A földolag tehát a porta me- gerősítésének kieszközlése, ha aztán Oroszország ennek megtörténte után is vonatkoznék elismerni Koburg her- czegét Bulgária fejedelmének, állana elő annak szüksége, hogy a bolgárok e kérdést a nagyhatalmak közös elhatá- rozása alá terjesszék.

Azt a többi érdekelt hatalmak sem tűrhetik el, hogy az ők vető jogaik Oroszország indokolatlan makacskodása miatt ne gyakorolathassanak, s bizo- nyára módját találják annak, hogy eset- leg együttes fellépés által Oroszorszá-

got vagy kibékítsék a helyzettel, vagy az ő kizárásával szentesítsék Koburg fejedelmességét.

Az előre látható, hogy Bulgáriá- ban rendezett állapotok csak akkor fognak bekövetkezni, ha a törvényesen megválasztott fejedelem e nemű jogai- nak gyakorlásához fog. Koburgnak eset- leges lemondása olyan veszedelmes kockázatokkal járna e szerencsétlen országra nézve, a melynek Európa ha- talmasságai nagyobb veszély nélkül nem tehetik ki ezt az országot, a mely fel- lett pedig nemzetközi szerződésben el- vállalt kötelezettségeik szerint örököni- ök kell.

A hatalmasságok tehát lépjenek közbe elsősorban a portánál, segítség- hozzá másodsorban Koburg herceget a trón elfoglalásához, s az Oroszország- gal való megalkuvást egyelőre bízzák a fejedelmre, s ha ez Oroszország el- len annak idején hozzájuk fellebbezi az ügyét — hát lépjenek közös akcióba, de oldják meg valahára e kérdést mi- előlti holmi megmondolatlanság vagy el- hirtelenedett cselekedetek újabb kon- fliktusokat idéznének fel.

Politikai hírek.

Monarchiánk és a német szövetség.

Vilmos császár gasteini időzéséről vezér- cikkezve a berlini National Zig. az osztr.- magyar-szövetség nagy jelentőségét hang- sulyozza s kiemeli, hogy összes békés ele- mei e szövetség köré csoportosulnak. Leg- főbb fontossága azonban mégis az, hogy a viszony Ausztria-Magyarország és Németor- ságnak nem visel tulnyomóan személyi jelle- get, hanem a körülmények természetéből folyik. Tulnyomóan személyes jelleg — mond- ja a cikk — volt mindenkor Oroszország- hoz való barátságos viszonyunk sajátja; a mi e viszonyból még maig fennmaradt, ezt a személyes jelleget nagyon szembe-tűnően ma- gán viseli. De a viszony Ausztria Magyar- országhoz a személyes kérdésen kívül is e felett áll, mert mióta a változások Német- országban bekövetkeztek s Ausztria azok eredményét őszintén elismerte, a két hata- lom legfontosabb érdekei azonosak, a két fél érdekeinek össz-ütközése, ellentéte pe- dig sehol sem fordul elő. Még ha a két ál- lam közötti szövetségszerződésben bírtok ál- állományuk kölcsönösen biztosítva nem len- ne, akkor sem foroghatna fenn kétség az iránt, hogy Németország nem nézne né- közösen Ausztria-Magyarország területi gyengítését; hisz ez csak a panszlávizmus- nak, vagyis Németország engesztelhetetlen ellenségének válnék hasznára.

A pápa monarchiánkról. Annak idején megemlítettük, hogy a pápa már ismerte-

tett levelében uralkodóknak és monarchián- król is megemlékezik még pedig a többi ál- lamokhoz viszonyítva feltűnően hízogó nyi- latkozatlanban. A pápa levelének egy része szóról szóra így hangzik:

„Ausztria-Magyarországban a császár és apostoli király ő felségének kitűnő val- lásokossága s hódolata a szentszék iránt, a melyben egyesülvők vele a császári és ki- rályi családnak többi tagjai, eszközli azt, hogy a szentszék és ezen birodalom között a legjobb viszonyok állanak fenn. Ezek és azon államférfiak bölcsesége folytán, a kik felségük uralkodójuknak bizalmával rendel- keznek, lehetséges lesz előmozdítani Ausz- tria-Magyarországban, a vallások érdekeit, elhárítani utójukból az akadályokat, s teljes egyetértéssel egyengetni ama nehézségeket a melyek előállhatnak.”

A stóla.

(Két cikk)

II.

Nem ez a méltányosság, hanem az, ha törvény által a stóla ügye is a he- lyi és vagyoni körülmények tekintetbe vételével határozott formába öntetve, a semmiféle javadalmazási kötelezettségek- kel meg nem terhelt hitközségek család- főire stóla címén évenként fizetendő bizonyos személyi teher rovatnék ki.

Ebben azon haszon lenne, hogy mind a pap kellőleg tájékozottva lenne stóla illetményének quantumára vonat- kozólag, mind pedig a hívek nem ve- zettetnének azon gondolatról, hogy a stóla nem egyéb, mint papi önkénykedés.

Fájdalom, ily felfogás sokhelyt uralkodik. De másrészt ily uton az időn- kénti szabad stóla adományozása lees- vén a hívek vállairól, megközelítőleg követve lenne az egyöntetűség és mélt- ányosság azon elve is, hogy ugyanazon egyházmegyének hívei az egyházi ter- hek viselését illetőleg nem lennének egy helyt a privilegium bizonyos né- mével felruházva, máshelyt pedig a ter- hektől egészen lenyűgözve. Quod uni justum, alteri equum.

Eként a stóla elszomorító ügyén segítve volna, meghatározott csekély összegnek évenkénti fizetésével ki lehet kerülni sok viszályt és veszélyt, me- lyek pap és hívők között előszoktak fordulni akkor, midőn különben — bár hosszú idő után — egyszerre nagyobb szabad stóla kellene fizetni.

Jobb lassankint fizetni le bizo- nyos összeget, mint ennek egyszerre való kifizetése által nagyobb anyagi kárt szenvednünk. Ily eljárás mellett na- gyon természetes a pap alkalmi egy- házú ténykedéseit illeték nélkül végez- né, mert illetménye az évenként álta- lános kötelező erővel fizetendő stóla- ban már benne foglaltatnék.

AZ „ELLENZÉK” TARCAJA.

1887. július 30.

A saison közepén.

(Eloptatki képek)

A rózsaszuja hajnal megérinti pillái- nt, a zene beszűrődő hangjainak gyors léni miattetik ültöközödésem a pár perc- nyire ott ülök a „Wandelbahn” egyik pad- ján, s onnan nézem a főhűt körül a tarka csoportokat. A mamák tekintélytel és még a kárve esdik halvány leányai ajkaihoz (holnap pohár) a kecsketejjel vegyített meleg vizet, míg a beteg mimosák bájos kóddással vetik alá magukat a keeseres széknek. Szemet hunynak — arcukon egy futó arczintorítás szalad végig — a kárve pohár elmutat tőlük. A töltögető Hábék könnytelenül ismétlik. A finom léter urak az édes szavak meleg, enyhítő kettőztes eloquentiájával járulnak a fé- lőhöz, váltig erősítvén, hogy a do- mánóra mindennap jobban néz ki s a sai- son végre pedig teljes gyógyulást ígérnek.

Haj! csodás ez a víz! A piros arc- zint halványító. Lám ez a négy szép oláh lány, kik a saison elején kicsattanó arc- zint, elpirossággal kezdetűk töltögetni a vizet, bár mindig a gyógyforrás körül van- nak — csak egyre hervadoznak. Az a sok tiszta szem, mely reájuk van szegezve — mindennap egy-egy szírmot hervasztó arcuk- ból. A saison végén már csak egy-egy kóddorag marad, — a rózsák pedig

ugy lesznek oda téve — kívülről. Ő pedig azon az ifju uron csodálkozik váltig, a ki már ötödikszor kerül elő s magasra tartva poharat issza a gyöngyöző bor vizet. Mi- féle betegségtől lehet jó ez a víz — annak a piros arczu urnak gondolja magában — s nem veszi észre, hogy míg kiüriti, bele- vesz tekintetével az ő gyöngyűkkel borított hófehér nyakába, bódító mosolyába, kacza- gó szemébe s a saison végén úgy találja, hogy nagyon megártott neki az a gyö- gy-víz.

Nem jó a kut körül hosszasan tanyáz- ni egészséges embernek. Térjünk vissza a sétányra, mely kétfélől a kereskedések fé- nyes kirakataival szegélyezve úgy néz ki, mint egy mozgó caleidoscop. Boldog vagy ha jókor elfoglalhatsz egy padot, külön- ben kénytelen vagy az egész cura alatt sétálni, surlódásoknak, összelökődéseknek s élénk oldalba figyelmeztetéseknek tévén ki magad. „Pardon”, „kérem” minden tizedik szó, a mit hallasz magyar, német s román váriációban a legnagyobb óvatosság da- cára is. A második során a sétánynak ko- moly, éltes urak fontoskodó képpel beszél- nek a haza dolgairól s oh! népemnek drá- ga, szép szokása, hogy maradna el a poli- tika. Szidják, átkozzák nem a papot, hanem a kormányt.

Hála Isten, elhalnak komoly hangok, míg a belső sétányig érnek, hol egészen más nézetek uralkodnak. Itt az aranyos if- juság gondatlan világa sétál és cseveg. A hódítás elve a vezérő s nézetkülönbség csak

akkor támad ha a barna vagy a szőke ké- pezi a nézet vagy a vita tárgyát. Elnék derültséget az okoz, ha egy idegen thema kerül a sétány felszínére, bizarr toilettek, szokatlan magatartással, feltűnő modorral. A hosszú reverendáju, czopfos román pópák szikár természetükkel, savós színű arcokkal, magyarelleness pillantásaikkal egy-egy jól eső mosolyt csaluak a gyermekesereg ajkára. Nagy gyönyörűségük telik benne, a mint előttük párosával érthetetlen nyelven élénk gesztussal járva társalognak. A kisknél a „varietas delectat” elve az irányadó, fűjön le egy padra (ha kap) s elég mulatságot talál késő estig a sétány hullámzó vilá- gában.

De mi kövessük azt a csoportot, mely elválva a sétánytól — a bálterem felé tart. A titkos élvezetvágy fokozott kíváncsiság- gal vonz. A zene egyesül a sétateren, min- denki sugdos, kérdez: mi van itt készülő- ben? Hisz táncz zene nélkül, étel fűszer nélkül, mondja egy vialis, potrohos öreg ur. Csendben vonul be a fürdői aristokracia, már komoly, éltes asszonyok ülnek feszült várakozással a zongora teremben kényel- mes fauteleken, diványokon, képezve a pá- holly sorokat; a padokból zártszékek kép- ződnek ifju hölgyek, úde arcza, gyors te- kintetű leányok számára s a földszinti ál- löhelyeket a gavalérok mozgó serege fog- lalja el.

Várakozás, ihlet minden arczon! A felnyitott zongora mellett a hegedű áll készen felhangolva s kezdetét veszi a

rögtönzött hangverseny. Minden piecze után felzudul a taps, a hálás közönség frenetikus zajjal ad kifejezést tetszésének. A szereplő arczán kivillan a kivitt dicsőség sugára; újra megzendül a hegedű s szivreható, légy kísérettel a zongora követi.

Hallásukra mindenki arczán a meg- hatottság derült fénye vonul végig, mintha egy bűvös kéz jóleső érintése vonult volna rajtok.

Az örömet kifejező arczok olyan egyformán szépek!... A hogy az utolsó accordok elhangzottak, újra kezdetét veszi az újrázás s talán vége, hossza se lenne, ha az est homálya nem lopozkodnék be az ablakokon s nem oszlatná fel a lelkesültsé- gig fokozott közönséget, mely azzal a tu- dattal hagyja oda a termet, hogy többit élvezett itt ingyen, mint a mennyit unatko- zott sok koncerten, belépti díj mellett.

„Sana mons in corpore sana”, jelen esetben annyit tesz, hogy nem elég csak szellemi élvezetekkel táplálkozni! Az az egy jó vacsora nem prózai felfogásra mutat. Mert — kérem szeretettel — nem volt rossz zeneértő, ki a pohár és tányérsörgést — a kellő őszhang mellett — igen szép melo- diának tartotta. Azért tessék csak egy rü- vid sétaután helyet foglalni a fák alatti, karos nyakú üvegekkel dekorált asztal mellett. A vendéglős olyan leereszkedő haj- longások közt közeledik s olyan nyájason kérdez és vár a parancsra, hogy kedve vol- na az embernek az egész étlapot megren- delni. Pedig nagy sorja van ott az izletes

A stóla-ügy általában rendezetlen minden felekezetről; de sehol sincs oly mizerábilis állapotban, mint a gr. ka- tholikusok és keletieké, mely körü- mény mindig keserű gyümölcsöket szo- kott teremni valahányszor egyházi tén- kedés merül fel, mert a stóla fizetés igen nehéz anyomorult helyzetben sany- lódó havasi népek. — S pedig a pa- pokra vonatkozólag a stóla az anyagi existenciának igen lényeges és egyedüli számbavehető forrása.

Van ugyan bevételök az ugyne- vezett preszkura, kununa anulu és viz- kereszti prinosból (mind különbözö alakú kenyér-féle áldozatok), de mind- ezek nem kötelező dolgok, s csak a hívek buzgóságától függenek.

A hitközségek egyáltalán semmi egyházi terhek viselését nem hordo- ván, a papoknak még lakáshoz is (ha épen patrimoniuma nincs) igen nehéz jutni. Egyedüli jövedelmi forrásuk, mi- re joggal számíthatnak, a stóla. Tehát anyagi existenciájuk egyedüli biztosíté- kát képezi a kereszteselési, esketési és te- metési stb. aktusok után remélhető stóla.

Ha tudjuk, hogy a családok köré- ben épen a halálózás, esketés, születés stb. azon nevezetes pontok, mik az il- lető családoknak legtöbb költséget idéz- nek elé: képzelhető mily keserves a szegény embernek, ha ugyanekkor még papjának is egy hatalmas stóla adóz- nia kell.

Hatalmasnak mondom, mert van eset, és pedig gyakran, hogy stóla gyanánt egy-egy szép ökor, vagy tehén elvándorol. De a szegény nép fizeti, mert rá van szorulva papjára és ennek is szíve kemény a nyomorral szemben — mert hisz teljességgel rá van kény- szerítve kellő dotáció hiányában a zsar- noksággal határos stóla-szedésre.

Oly bűn ez, mit róni lehet ugyan, de büntetni alig, mert egyiknek szük- sége hivatva van fedezni a másik szük- ségletét.

Igy tehát, míg a stóla egyik anya- gi jóllétét emeli, a másikat sújtja s végelemiben a legnagyobb méltányta- lanságot rejti magában.

Képzeljünk csak egy 8 gyermek- kel megáldott házaspárt. Négy elhal közülük; négy pedig házass életre lép. Minden egyes temetés vagy esketés va- gyonilag több évre rugtatja hátra. S mit tesz ilyenkor a nép? Szidja nem a rendszert, de a zsarnokságot. Erre joga van neki, de a stólára joga van papjá- nak is, mert a rossz rendszer nem ad neki kenyeret. Képzeljünk ismét egy családot, hol egy-két gyerek van. Ke-

dolgoznak. Egészséges felfogása volt — tes- sék elhinni — annak a magyar embernek, ki az étlapot deklarálta a legszebb regény- nek. Alig olvas el belőle fenhangan egy szép fejezetet — valóságot ült az!

E közben hátul feltűnik a zenekar, elől a szép kiállású primás s a mig nézi az égen uszó felhőket, lassan megcsendül a nótá hegedűjén, egyenesen a szívből. Min- denki könnyökere támaszkodva hallgatja a dalt, melyben annyi érzés annyi fájdalom zokog fel, mintha az a pár cigány azt a mesebeli nagy eltűnt cigányországot siratná, melyben az volt a fejedelem, ki legzebben hegedült s az kormányzott legjobban, kinek kezében legügyesebben mozgott a nyirettyű. — A kormánybot... Lassankint elhal a nótá, kialszik a lámpák rezgő fénye, csak a csillagok tündökölnék a hallgató égen... A szemben levő pavillon felső ablakait is bevonja egy piczi, fehér kéz s eltűnik a merengő, ábrándos női fej... Csend lesz. Szép hölgy, jó éjt!...

B. I.

Diána fegyelme.

A „Dora” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

XXXVII.

(Folytatás.)

— Ha én valami aljas tettet követek el, azért én saját magamnak vagyok fele- lős — nem Lady Cameronnak, válaszolá a leány.

— Ez esetben nekem felelős —

vés ily házaknál az egyházi ténykedés, kevés lévén az esetleges halálozás, vagy az esketés is; és így nincs stóla is.

S mi következik ebből? Az hogy az oláh papságot csak a szegényebb nép elem tartja fenn, mert legtöbb egyházi funkció a legnépesebb és így legszegényebb családoknál fordult elő. S vajjon az nem méltánytalanság, hogy a papok egyedül biztos jövedelmi forrása épen a legszegényebbek veretékéből bugyog elő?

Vajjon nem ellenkezik-e a humanusabb érzelmekkel, hogy az egyház szolgál — bár hibákon kívül — vagyoni állapotuk fokmérőjét szegény hi-veik halandósági statisztikájában kénytelenek keresni és feltalálni? Nem követelik-e mindezen felhozott körülmények, hogy az oláh papság is törvényszabta rendes jövedelmi forráshoz jusson? Mert az eddigi forrás mig egyik résznek igen sokat juttat: másikat örökös szomjúságban sanyalódteti.

Ha ez ügyben is a nép nyomorán segítve lesz, talán könnyebben kapcizálható, miszerint nagy nyomorainak oka sem nem papjaik, sem nem előjárók, sem nem a magyarok, hanem épen saját keblükben divó rosz szokások és rendszerek.

Azért, hogy a sok rosz legalább egyikének vége vessessék és éle vétesek: ideje a román intéző köröknek is azon gondolkozni: mi módon lehetne a stóla mizeriain segíteni?! —

Balambér.

Külföld rovata.

Bolgár trónválság.

A porta a hatalmaknak Coburg herceg megválasztására vonatkozó feleletében rejlő negatív eredmény után, noha egy második hivatalos lépésre a hatalmak nem indították, mégis Londonban, Rómában, Berlinben és Bécsben levő nagyköveteit utasította, hogy az illető kormányokkal a tényállást újból megbeszélvén, legyenek azon, hogy közös működéssel Oroszországot és Franciaországot a fejedelem választással szemben elfoglalt álláspontjuk megváltoztatására bírják.

A porta egyúttal megajutotta azt a kísérletet, hogy Sakir pasa közvetítésével Pétervárról a bolgár kérdés megoldására nézve pozitív javaslatokat kapjon és ezzel, ugy vélekedik, kimintatta részrehajlatlanságát és a bolgár válság megoldása iránti érdeklődését.

Még a portán sem hiszik azt, hogy a félhivatalos jellegű lépések a négy említett kabinetnél sikerre vezessenek, mivel egészen jól tudják, hogy a négy hatalom közül egyik sem lesz hajlandó oly kísérletet tenni, melylyel más kabinetnek véleményét a megtörtént választás nézve valami módon befolyásolhatná.

A porta a maga részéről mindaddig, míg az összes hatalmak között a bolgár trónjelölt személyére nézve nem jó létre egyetértést megállapodás, tartózkodni nem fog egy határozott nyilatkozattal az európai hatalmak között meglevő nézeteltérést nagyobbítani és azért Coburg herceg választását nem fogja előbb megerősíteni, míg Oroszország és Franciaország kifogásait vissza nem vonják.

A francia kabinet politikája.

Mint hírlak, Rouvier miniszterelnök a disztribúcióját, melyet tiszteletére legközelebb Párisban adnak, a kabinet politikájáról fontos beszédet fog tartani és felvilágosításokat adni, melyek kiegészítését fokjakképezi a kamarában több rendbeli interpellációra adott válaszok alkalmával tett nyilatkozatoknak.

A „Times” a pápa leveléről.

XIII. Leo leveléről a legutóbb érkezett „Times” így nyilatkozik:

„A pápa erkölcsi hatalma Olaszországban ép oly teljes ma, mint leghatalmasabb elődei idejében. Lehetetlen elgondolni, hogy ez az egyházi fölány miként erősödhetne, vagy fokozódhatna a Róma fölött átengedhető teljes, vagy részleges világi uralom által. Ép ily képzelhetlen, miként lehetne az nagyobb Olaszországban kívül. A pápa maga sohasem fejtette ki, mint gondolja ő a világi hatalom által örögzitni egyházi hatalmát. Összes érvelése csak azon akadályokra utal, melyek szabadságát környezik s melyeket a világi szuverenitás hiányában lát. Egyetlen egy adatot sem hoz azonban fel, mely igazolná, hogy az olasz kormány megakadályozta egyházi joghatóságának szabad gyakorlását. — Nem is hozható fel ily adat.

Az, hogy az olaszok feladják nagy küzdelmek iránt vívott nemzeti szuverenitásokat, nem képzelhető, ha csak európai konvulzió nem áll be, már pedig a pápa sokkal humanusabb ember és jobb olasz hazafi, semhogy ettől a gondolatától vissza ne borzadjon, — lehetetlen, hogy a pápa elérje azt a területi függetlenséget, melyet a maga számára követel. A pápa tehát pusztá ohajként mondja ezt, esetleg arra számítva, hogy honfitársainak önkényes lemondása folytán éri el célját. Mert hogy azt elérni nem ohajta az olasz nemzeti egység megdőlésének árán, vagy az által, hogy Rómát elhagyja, az kétségtelen.

Minthogy tehát ohajai teljesülésének lehetetlenségét látja, vár. Időnként akad mikus értékű allokuciókkal frissíti fel a régi igényeket.

Erkölcseileg a pápaság sohasem volt oly hatalmas, mint mióta felmentetett a világi hatalom összecsúszhatatlan terheitől.

Hadjarat papiroson.

A német és orosz lapok vitája az orosz értékek ellen megindított tőzsdei harc tárgyában egyre élesebbé válik.

Érdekes nyilatkozatokat olvashat ki a tárgyban a „Journal de St. Petersburg” című orosz lapban, mely következőleg szól a kérdéssel:

Még eddig nincs felderítve a Németország részéről az orosz értékek ellen megindított különös hadjáratnak oka, mely a földhitelintézet részvények sikerült konvertálása után kezdődött meg. A német piac és conversiót igen kedvezően fogadta. A 108 millióra rugó cizmetekből 97 milliót mutattak be.

Az orosz értékek ellen felhozott érvek nevetségesek. Panszláv pénzügyi politika, — a melyt a kormányunk tulajdonítanak — nem létezik.

Az a terv, hogy az ércpénz-kötvények papírtéki kötvényekre konvertáltassanak, nem a miniszternek terve, hanem egy orosz hírlapnak szellemi botlása.

Az az állítás, hogy a Németországban eladott orosz értékek visszavásároltatának, teljesen alaptalan. A „Journal de St. Petersburg” felhívja a német sajtót, hogy jelöljön meg egy céget, mely az orosz pénzügyi kormányzattól ilyenmő megbízatásban részesült volna. Épp oly kevés alappal bír

az az állítás, hogy a külföldiek földbirtokaira vonatkozó március 15-iki ukáz kezdetét képezne ama sérelmeknek, melyeket az orosz pénzügyi kormányzat a németek érdekei ellen foganatba venni szándékozik.

A tényállásból ennek ép ellenkezője mutatható ki. Srelnet képez talán az orosz földhitel konvertálása? Az a buzgóság, melylyel a németországi piac a konvertálás iránt viselkedett, ép ennek ellenkezőjét bizonyítja.

A charkow-awoi és lozne-sebastopoli vasutak igazgatóságai kötvényeik után 5 százalékos levonást akartak megállapítani. Ép ily levonással terhelve az állam birtokában levő részvények is.

E rendszabályt az állam azonnal megsemmisítette. Ez is serelem volt az orosz tulajdonosok czimléire nézve? A „Journal de St. Petersburg” továbbá külföldi rendszabályokat helyez kilátásba a jelenlegi orosz pénzügyminiszter részéről és pedig a lengyel bankjegykölcsönnek és még más külföldi kölcsönöknek ezüst helyett aranyban való fizetését; bár a különbözet nagyon is számba esik.

S-része volna-e ez is a magán érdekekre nézve. Az orosz bank birtokában a bevételek céljaira a pénzügyi műveletekből származó 85.3 millió készpénzen kívül, még aranyban 170.3 millió áll rendelkezésre. Ez utóbbi egészen az államkincstár rendelkezésére álló összegből, 40 millió a beváltási alap növelésére fog fordítani, hogy ez által a fedezetlen jegyforgalom biztonságát emeljék. E szerint — folytatja a nevezett lap — az utóbbi hat hónap alatt egész sorát jegyzetükkel fel oly tényeknek, melyek bizonyítást tesznek pénzügyi politikánk legteljes mértékű méltányosságáról és jellemző előzékenységről.

Azok következőleg végződik: Azt hisszük, hogy az orosz értékek ellen irányzott támadásra oly ténnyel válaszoltunk, mely alkalmas arra, hogy a német sajtó egy részében kifejezésre juttatott aggodalmakat, ha őszinték voltak, semmisékké tegye.

Valóban nem volt neki tudomása, sem a történetekről, sem pedig az előkészített intézkedésekről? Bátorogat veszőnk magunknak, és iránt kételyünköt kifejezni, mert az üzleti világban általában igen jól vannak értesülve. E kérdést azonban fel kellene vetnünk, ha az egész hadjárat nem egyszerűen oly speculansok csoportjától indult volna ki, kiknek érdekében állott, hogy ellensúlyozzák azon jó benyomást, melyet pénzügyi politikánkban a becsületes és loyális ténykedése által előidéznie kellett és mely bizonyára értékeink és váltóink árfolyamának felszökésében kifejezésre is jutott volna.

Ez az oka, hogy miért tartottuk szükségesnek, hogy a valóságot a tények alapján constátáljuk. Most már az érdekeltek van a sor, hogy a helyzet ismerete alapján ítéletet mondjanak.

Közegészségügyünk.

Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapjának f. é. július 26-án és 27-én megjelent 168 és 169 számaiban „Közegészségügyünk” cím alatt egy közlemény látott napvilágot, mely a megyei közegészségügyi hatóságot alaptalan és költött vádakkal, mulasztással illeti, miért is — mint a kit első sorban az említett közlemény sajátján kíván — tisztelettel felkérem a tekintetes Szerkesztő urat, hogy a közügyekben ismert igazság szereteténél fogva jelen soraimnak tért engedni sziveskedjék.

A kérdés alatti közlemény lényege — ha kivetkőztetjük azt a hatást előidézni kívánó pharisszokból — az akar lenni, hogy „Toldalag közegségben a múlt év december havától kezdve egészen mostanig hábori-

atlanul uralg a dyphtheritis, s azóta 41 gyermek esett annak áldozatul, a ragály ellen semmi óvintézkedés nem történtek, vagy ha igen: azok végre nem hajtatnak; a halottas házzal az érintkezés szabad tesszésére van hagyva a község lakóinak, a temetések népeinek, a patriarcalis torozások nem maradnak el, stb.” egy szuszra el sem is mondható bűnös mulasztások.

Pedig igen tisztelt czikkirő ur! a dolog nem egészen úgy áll, a mint azt tollhegyre vette, mire való kárákba bogot keresni, vagy a szunyogot elefántá fújni fel?

Lássuk csak mi a valóság: az első hivatalos jelentés Maros-Tordamegye alispánjához e tárgyban f. é. április hó 27-én érkezett 2327 szám alatt, az illetékes járási főszolgabírótól. Ebben értesíttem — mint szakreferens — arról, hogy Toldalag közegségben a ronscoló toroklob f. é. április 11-én kiütött, minek folytán az illetékes járási orvos a helyszínre kiszállott, a beteget győgykezelte, a lakósságot az övrendszabályok foganatosítására utasította, népes temetési, torozást, beteg-lásogatásokat beültött, szóval mind azt megtette, a mit hasonló alkalommal ugy az országos törvények, miniszteri rendeletek és a betegség milyensége parancsol.

Em. jelentésre a vármegye alispánja által 5365—887. szám alatt még az nap kellő intézkedés tetetett. E tárgyban még két jelentés érkezett a megye alispánjához, u. m. f. évi május 5-ről 2558, és május 15-ről 2727 számok alatt, melyekben pontos kimutatás küldetett a dyphtheritis esetek lefolyásáról. Erkezett két drb. rovatoss kimutatás is, az illetékes járási orvos által kiállítva, melyek szerint Toldalag közegségben a ronscoló toroklob kiütött április hó 11-én, s ezen időtől május hó 12-ig volt összesen 6 betegülési eset, melyek közül egy eset győgyulással, öt pedig halállal végződött.

Kétségtelen, hogy eme hivatalos adatokkal szemben nagyon össze szugorodnak czikkirő ur merész és az igazságnak nem megfelelő állításai, mert mult évi deczember haváról egyetlen dyphtheritis eset is a megye alispánjához be nem jelentetett. S ha még is volt: akkor czikkirő ur lesz felőlő a bejelentés elmulasztásáért.

Czikkirő ur, mint Póka közég ev. ref. lelkeze, melyhez Toldalag is, mint filia tartozik, az 1876. évi XIV. t. cz. 80. §-a értelmében és alapján egyenesen kötelezve van a felmerült ragályos betegségek eseteket az illetékes közigazgatási hatóságokhoz bejelenteni, s hogy ezt nem tette, sértést követett el az országos szentesített törvényen, mely a büntetendő vétséget képez s ezenkívül felelős önlelkesmeretének, hogy ilyen esetet deczembertől-áprilisig nyugodtan eltűrt, erről felsőbb helyen jelentést nem tett.

Csak nem gondolja czikkirő ur, hogy ama tény által, miszerint a megyei hygienai adminisztrációt hírlapi téren pellengerre igyekezett állítani, minden elkövetett mulasztását jóvá tette? s ha csakugyan merültek fel Toldalag közegségben még deczemberben differti-iz esetek — melyet a már elrendelt vizsgálat hivatva leendő kideríteni — akkor minden bizonynyal a mulasztó közég, hogy azok kik, felsorolja a már említett törvényozik 80 ik §-a — elveszik megérdemelt büntetésüket.

De ha az igen tisztelt lelkész ur csak iránytani gyakorlat kedvéért kívánta csipkedni a közegészségügyi adminisztrációt, hát akkor nagyon is személti tévesztette lelkesi hivatását, melynek semmi esetre sem az a tendője, hogy a népet a hatóságok ellen ingerelje.

Hogy népes temetések rendeztetnek és zajos torozások folynak, ez való. Ez ellen már elég intézkedés történt s történik szüntelen; s minthogy kellő foganatja nem volt:

kétségbeesés pecsétjét reá nyomta, meg tudnám magát átkzni.

— S ha tenné, az engemet nem bánatana — mondá Diána. Inkább akarom átkát mint áldását.

— Nincs több mondanivalóm — válaszolá mostohája. Maga egy megkeményedett szívű szemtelen leány. Maga nem bír büszkeségével és arroganciájával. Az ég meg fogja büntetni. Meg látom én még azt, hogy e napon tett munkájáért keserű könynyeket fog hullatni. S ha jóslatom teljesül akkor ne jöjjön hozzám részvétért.

— Biztosítom, hogy nem jövök — válaszolá Diána. Ha bevégezte a mit mondani akart — távozzon.

— Igen, távozzék — mondá Lady Cameron.

Diána nagy méltósággal távozott, s a saját szobájának ohajtott magányában keresett menedéket. Igyekezett boszujának a teljessége és édessége felett örülni; de Diána nem tudta nemes természetét egészen megőlni. Nem szeretett a Lady Cameron arcon levő fájdalomra emlékezni; nem szeretett az Evadne bánatára gondolni. Megérdemelték — érvelődött magában. Durván és irgalmatlanul bántak velem; mióta az atyám házába beléptek folytonosan sértettek és diadalmaszkodtak felettem, — és a mi legtöbb, legfájdalmasabb, az atyám szeretetét is elidegenítették tőlem; és most azt várják, hogy kivánságuknak engedjek!

— Nem, — mondá magában — „szemet szemért, fogat fogért.”

De más szavak is jöttek emlékébe — „Enyém a bosszu, és én visszafizetem azt.”

Lelkiismeretével nem kis küzdelemben került gonosz szándéka mellett megmaradni. De a következőkért a felelősség magát terheli. E naptól kezdve ellensége vagyok, E pillanathoz midőn gyermekem életére a

a vármegye területén levő esperesi hivatalok is fel lettek kérve, az illető lelkészekat utasítani, hogy a népes temetkezést engedjék meg. Ennek sem volt eredménye.

De hát mit kíván czikkirő ur? az hogy minden temetéshez egy csendőrdőrat rendeltessek ki? En ugy tudom, hogy egy népből a megrögzött szokásokat, legyenek azok bár mennyire károsak, rendelet, intézkedéssel kiirtani nem lehet. Kölessége első sorban a papoknak, tanítóknak s más értelmesebb közéleti lakosoknak a a pet felvilágosítani és meggyőzni a felt, hogy ezt meg ezt ne tegye, mert veszélyes, mert kárára van. Hogy czikkirő tett-e ilymit, nem tudom; de ha tett is: semmi hasznja nincs.

Annyi idő alatt, mint a mennyi egy fulminans újság czikk magírására szükséges — fel lehetne világosítani egy pár véleményű embert, s ezután inkább elhatálgitve lenne fajunk kulturája, mint valódságok terjesztésével.

M. Várhelyett, 1887. július 19-án.

Dr. Péterfi József
tiszti főorvos.

A király előtt.

Kolozsvár, 1887. jú 30.

Bevégzett dokoz tehát, hogy a király szeptemberben hozának jón. Biztos elhatározás 1) közezik a vasúthoz vezető utat, 2) közezik a Bánffy-ház kapuközt, 3) a közisztított seprők vásároltatnak, 4) templom mellé fényő szálka ültetetik, 5) egy páncsán körülhatárított fel tartsák, hogy mutattassék be ő felségének e hasznos loyális hódolata testületileg.

Et cetera...

Nos, hát a király látogatása Kolozsvárt erősen jelentős dolog. Megérdemli, hogy a látogatás két napi tartama alatt mindegyik figyelem megfeszítessék arra nézve, hogy az erdélyi részek puritán hazafias méltósággal meggyőződésessé a király. Ritka alkalom e látogatás arra, hogy e hazarész minden tiszta vért magyar csabere bemutatott alattvalói hódolata mindegyik arról is vallást tegyen Szt. István koronájának birtokosa előtt, hogy ez a román tulzók csipkedéseinek, a szászok kapzsiságának és dacára a román nyomorgatásának, mely a sötétbűnű szerencsétlen változásai között részben jutott a régi Erdély magyarsága alapján éppen oly szívós ragaszkodással van a nemzeti tradíciói iránt, most, mint volt mind időben Bástyától kezdve Bach-ig.

E biznyságtól teljé megismerésével külső lehet. A külsőség pedig: a magyar ruha. Magánosok, vagy testületek jelennek meg nemzeti viseletünkben a magyarizmus előtt, s hagyják a frackot a poszonyi bogosie-nak, melynek vezetőségétől most magadéve mosolyogva kérdezte meg a Póka: „Németek az urak?”

Nem tesszünk pedig felesleges dolgokat midőn a magyar ruha szükségességét igazgatjuk. Tekintélyes hivatalnokok közül hallottuk, hogy ok bizony nem szoktatnak magyar ruhát, mert sokba kerül, nem igen lehet használni venni.

Hát ennek meg van a maga orvossága. Tessék csak ide figyelni. Mondom:

1. Olyan ember, a ki nem akar magyar, a ki nem tud megfélelni a hivatali jel

A Farnessi család élet Diána és utóbi önfűjté után nem sokat jart. Evadne betegnek látszott s valóban ez volt. Thea mélyen érezte a testén ellen elkövetett hibát, s gunyosan s megrögzött viselte magát Diána iránt. Lady Cameron oly fagyos volt a menyire mondott anyai állása engedte, — Cameron Péter pedig csendesen bántódott.

XXXVIII.

Diána gondosan került a Sir Lislevél való érintkezés. Hiába kísérte az szomszéd hiába küldött izenetet izenet után, tért, hogy fogadja el pár pillanatra; hiába várt között remélve, hogy egyedül találkozik.

A Cameron kisasszony eljegyzését sem tudta vele egyenesen. Hallott róla, és hir megrémítette; de nem hitte el. Amikor mondta magában, hogy ily borzalló dolog nem tud elhinni, ha csak a Diána száján nem hallja.

Ó Lord Clanronaldot nagyon jól ismerte; látta a bortól mámorosan; hallott az istállóban a lovassók között olyan nyersen beszélni, a mit még azok is rossznak vettek; s hogy Diána az ő magas méltóságával, s finom izlésével egy ilyen elvetélt válasszon férjének az tökéletes rejtély volt előtte. És azt mondta, hogy e híres nem ad addig hitelt mig Diánának a saját káiról nem hallja.

De Diána folytonosan került a Lislevél a találkozást. Ha a társasággal együtt egy teremben voltak, soha sem nézett az ő irányába, soha sem intézett egy szót sem hozzá, és nem hallgatott oda midőn mellette beszélt. Ha a társaság oszlopi kezdett s azon veszélynak látszott kitéve, hogy Sir Lislevél érintkezésbe jöjjön, rögtön kiment a szobából.

(Folyt. köv.)

mert aljas tette — az én leányom érdekeit sérti.

E szivtelen asszony arczán, ki oly szivtelenül sértetegette Diánát, és oly könyörtelenül szenvedélyei iránt, a fájdalom vonaglása látszott.

— Ismétlem, hogy ez egy gyalázatos házasság, folytatá Lady Cameron. Mert nem csak hogy nem szereti Lord Clanronaldot, de ha nem csalódom, ugy maga Sir Lislet szereti.

Diána összeszorította az ajkait ne hogy azok megnyiljanak s azt kiálták: „En, egy Scarsdale!” Ha ezt kimondja tette nek az indokát, tartólja ellensége előtt.

— Akar szerette akár nem, folytatá mostohája, oly szemtelenül biztatott viselte iránta magát, hogy feljogosította a reményre. Bizonyos vagyok benne hogy elhittette vele hogy szereti. A maga eljárása több mint könnyelmű. Maga keveset gondol azáltal, hogy másoknak szenvedést okoz; maga nem gondol vele hogy Evadnakak a szíve megszakad, és Sir Lislet egész életére szerencsétlenné teszi.

— Igaza van, mondá Diána; mindezekkel keveset gondolok; mások még kevesebbet gondoltak velem.

Lady Cameron látta, hogy mostoha leányának a szép arca mind dacosabb és büszkébb lett a mint ötöt válaszaival ingerelte. S meggyőződött róla, hogy az eddigi eljárással semmire sem megy; s elhatározta megpróbálni azt, amit eddig Diánával soha sem próbált meg, a nyájasságot. Közelebb ment hozzá, egyik kezét a vállára tette. Diána visszahúzódott az érintéstől; de mostohája nem tágitott.

— Diána — kezdé — én meg vagyok róla győződve, hogy magának nincsen rosz szíve, ha arra kérem, hogy gondolkozzék a

tárgy felett. En nem tudom hogy maga miért akar Lord Clanronaldal házasságra lépni. Pénzért nem, mert van magának elég; cizmetért nem, mert magasabb cizmet is választ hatna; születéseért és rangjáért nem, mert maga az olyan dolgokat megveti.

— Az igaz, mondá Diána gögösen.

— Tehát ha nincsen különös indoka, miért ragaszkodik e házassághoz? Miketten nem mindig egyeztünk meg, de ha ezen a ponton enged, ha a házasságról lemond, ami hatalmában áll mindent megteszek, hogy életét boldoggá tegyem.

— Már késő, mondá Diána. De különben is, én a maga szíveségéért soha sem lépek alakra.

— Diána maga sokkal jobb házasságot tehet, folytatá mostohája. Minden kedvező körülmények a birtokában vannak; az egész világ előtte áll, hogy válasszon.

— Már választottam, mondá Diána.

De Lady Cameron nem vette számba megjegyzését.

— Evadne mindig szerette Lord Clanronaldot, folytatá Diána, én kérelem fordulk magához, mert nem tudom a leányom szenvedését látni. Ritkán történt meg, hogy kérjek; s midőn egy búzike asszony szíveséget kér, a visszautasítás keserűbb a halálnál. Diána, én búzike vagyok. Egy szíveséget kérek; ugy e nem tagadja meg.

Diána ugy érezte, hogy a bosszúnak ez az egy édes pillanata minden fájdalomát okozott megalkódásáért, az Evadnére mért fájdalomért még többet is képes lett volna elviselni.

— Sajnálom, hogy terveimet nem változtathatom meg, — mondá hideg kemény hangon.

Ekkor a Lady Cameron bátorsága és büszkesége meglátszottak törni.

— Diána, mondá felindulatától reme-

hivatalnak minden időben és minden tekintetben: köszönjön le állásáról, hadd adjon nyitnak a ki tud is, akár is.

Ez iszta dolog. Az a védekezés, hogy ma igen lehet hasznát venni, már nem gyűjt hibája, hanem a testületké. Miért ma mondják ki a testületet, hogy minden kampány alkalomkor magyar nemzeti vitában akarunk tanácskozni és gyűlekezni. Hát járja-e az, hogy megyegyűlésre, naplomba, ünnepélyekre stb. egy-egy manifesztáció, hivatalnok, szóval magyar ember munkában és cölinderben, s még ez hagyján! a munka, gyűlés, pecsételés brünni posztóval jelenjék meg, úgy nézve ki néha, mint egy Császárból bekütyögött rongyszalag. Hát ha bevetődik ide valahonnan egy angol, látai pld. megyegyűlést Kolozsvárt, egyáltalán csak annyit tud: Derrich L. James miniszter, hogy itt lehet hallani a tősgyökeres hungarian song-okat, bajszos magyarokat, itt született King Mátyás, meg, hogy itt tősgyökeres sőt Johnes, on látni, mitféle fogalmakat szerez magának magyar szokásokról, ha még ily a priori kampányes alkalomkor is egy csomó német nagyságot, francia kalapot, angol kamasnit, sőt kabátot lát együtt, de semmit abból, a mi magyar. Tehát??

Tehát hagyja ott a hivatalát az, a ki akar lenni külsőleg is — magyar.

Igaz, a ruha nem teszi az embert. De megelégedtem kérék, bolondok voltunk-e 61-ig, midőn mind felvettük az addig eldugott atillákat? Akkor sem parádéból vetődött fel, hanem felvettük azért, hogy belső gondolkodásunknak külsőleg is kifejezését adjuk.

1869-ben Albrecht főherceg meglátogatta Mohácsot. A mohácsi pusztákban lakó paraszti testületileg akartak tisztelkedni a főherceg előtt mintegy százhuszan. Magyar ruha azonban csak valami negyven darab volt. Felöltözött tehát negyven gubás, felvették a tisztelget. Azután lejöttek, leveleket az atillákat, s ott a kapu között felvették a ruhákat a második negyven. Mikor a harmadik negyven fenn járt, a főherceg megvett a dolgot, s gunyoros mosollyal megdöcög a református paptól: „Hogy szegény emberek önök, azt látom, de jó érzelmetek-e?” A tisztelgetes felkapta érzelmes nyakát és így felelt: „Mi mind jó emberek vagyunk Fenség, csak a jegyző, az a felsej nem. Azok instálom — ez az a pecsétvisezők...”

Ma már felesleges a belső gondolkodásnak szavakban való (kivált ily calvinista izzó) kifejezése, de szükséges még mindig a külsőség, mert a nemzeti viselkedés egyáltalán a nemzet fennmaradására és meg egyet.

A Felső maga megkívánja, hogy magyar földön magyar viseletet lásson.

Ne várják meg tehát se az egyesek, se a testületek, hogy ezt Pápay údv. tanácsos jelentse ki a legszereztetelműbb módon kísértében, hanem mutassák meg, hogy Kolozsvár egy darab Magyarország, és hogy a kolozsvári magyarság ma is oly szilárdan ragaszkodik az ősi tradíciói iránt, mint volt Bástától kezdve. — Bachig.

Előfizetési felhívás!

Augusztus 1-jeiével új előfizetést nyitunk az „ELLENZÉK”-re. Kérjük lapunk olvasóit, megrendeléseiket idejekorán tenni, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjék.

Előfizetési feltételeink:

Egész évre	16 frt
Fél évre	8 frt
Évesre	4 frt
Egy hónapra	1 frt 50 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 30.

— **Esküdtétel.** Nagyszebenből írt lapunknak, hogy Bene Róbert az egyetemes nagyszebeni posta és táviró újonnan kinevezett igazgatója tegnap előtt tette le a hivatalos esküt, s ennek megtörténte után újonnan kinevezett hivatalnokoktól bevette esküjüket.

— **Vörös Sándor** ur a kolozsmozi m. kir. gazdasági akadémia igazgatója tanárstársával a hójai erdőn élvezett kikapcsolódás közös adományként 3 frt 30 krt küldött be az E. M. K. E.-nek. Három emlékeztetőnek így meg a szorakozás pénzében a legnemesebb öszlő intézmény!

— **Egy emberbarátokból álló** társaság 3 frt 40 krt adott össze a csikósok égettek javára, mely összeghez a kolozsvári kirándulók hortobágyi kirándulásból 5 frt, s **Ditrő József** ur a kiváló szíveségéből 1 frt 70 krt járult hozzá, az így 10 frt 10 krt-nál segélyeskedő elkötelezett az E. M. K. E. által megfélellyel.

— **Kitüntetéti magyar író.** Ugy látszik közeledünk azon időhöz, melyben a legfelsőbb körök is kezdik észrevenni az írói érdemeiket. Erre mutat a legújabb hír is, mely azt állítja, hogy **Roboz István** a „Somogy” szerkesztője 25 évi jubileuma alkalmából **királyi tanácsosi** címet kapott. Bizony ő félése okosan cselekszik, ha néha az efajta kir. tanácsosokra hallgat. Sok igaz dolgot tudhat meg tőlük, ha tanácsért fordul hozzájuk.

— **Halálozás.** Nagy Borosnyón f. hó 26-án Bude Antal élete 72-ik évében hosszas betegség után megszűnt élni. A derek hazafit, buzgó községi tisztviselőt a falu közrészvéte kísérte ki sírjába.

— **Az Olt áldozata.** Olt tyukosra f. hó 17-én egy nagy társaság rándult ki Szász tyukosra fürdeni. Már be is végezték szerencsésen a fürdést, midőn egy fiatal 21 éves legény egyik partonálló ember felhívására kissé bennebb hatolt az Olba, de azonnal elragadta egy örvény s a partonállók szemeláttára fult bele. Hulláját csak 3 nap múlva sikerült feltalálni.

— **Mulatságok Háromszéken.** Bodokon a tanuló ifjúság augusztus 6-án bálal összekötött műkedvelői előadást rendez a középiskola nagytermében. Előadják Tóth Edénék „A falu rosza”, cz. népsziművét. — Nagy-Ajtán szintén a tanuló ifjúság a „Léta” féle vendéglőben aug. 13-án jótékonycélnú táncmulatságot rendez.

— **Jókainé síremléke.** Jókainé Laborfalvy Rózsának, a nagy tragikái művésznőnek, özvegy férje díszes síremléket készített, melyet a jövő ősszel állítanak föl a keresepi-úti temetőben lévő sírja fölé. Az emléket márvány-obelisk lesz, bronz díszítésekkel. Középen Jókainé domborművére az-kepe fogja ékesíteni, melyre fölül szípusz-ból hajol, mely alatt művészi pályája simbolmásként álaroz lesz látható. Az ékítőm-nyeket Zala György szoborművész már elkészítette s bronzba öntésükhöz közelebb hozzálátanak.

— **Az erdélyi kőolaj.** A magyar általános hitelbank vezetése által legközelebb részvénytársaság alakul, melynek célja Erdélyben a kőolaj és melléktermékeknek kiaknázása és gyártása. Az új vállalatban részesek lesznek a fumei ásványolaj-tisztító részvénytársulat, továbbá egy kiváló brassói ög és ugyanott az első erdélyi bank. A vállalat alapját egyelőre a magyar általános hitelbank által az utóbbi napokban megvett tisztító-telep képezi Brassóban.

— **Stanley Henry.** A Times levelet közöl, mely további bizonyítékul szolgálhat a Stanley holtát jelentő hír alaptalan voltának. A levél május 28-áról Stanley-Poolból van kelteve s azt a határozott biztosítást tartalmazza, hogy Stanley egész expedíciója, mely május 1-én négy gözöshöz hagyta el Stanley-Poolt, a legjobb egészségnek örvend. A levél írója három hét alatt újabb hírt vár az expedícióról.

— **Színházegés.** Az Egyesült-Államok Kurley nevű városában, e hó 9-én este, előadás közben kigyuladt az Aleazer-színház s egy órával később már a városkának egész üzleti része leégett. A romokból tízen hét elszenesedett ember huztak ki. A kárlegalább egy fél-millió dollárra rug. Az egész színház fából való alkotmány volt s a lángok örületes gyorsasággal terjedtek. Csak hamar aztán tüzet fogtak a szomszédos házak s bár a tűzoltóság minden lehetőt elkövetett, egy óra leforgása alatt az egész üzleti városrész romokban hevert.

— **A kolera fészkeiből.** Katániában egy ingen népkönyha megnyitása alkalmából durva kiharások történtek. Mintegy 400 ember ostrom alá akarta fogni a kis helyiséget, miáltal irozatos zavar és tolongás támadt. Egy gyermekét agyonnyomtak s számos egyén megsérült. A katonaság kivont kardokkal volt kénytelen a rendet helyreállítani. Nagy felháborodást keltett a sirások eljárása, kik a koleraiban elhaltak — a helyet, hogy éjjel hantoltak volna el — huszat-harminczat egy halomba rakva tömegesen szállították el nappal. A linchelest csak úgy kerülték el, hogy letartóztatták őket. Palermo polgármestere és községtanácsa a kolera-veszéllyel szemben elkövetett nagy mulasztásai miatt a kormány távirati rendelettel felfüggesztette.

— **Kis hírek.** A Tisz a egy nap három áldozatot követelt Szegeden, két munkást s egy gyermeket. Első kettő öngyilkos lett, utóbbi fürdés közben fult bele. — Szentes városában absolute pincs köztüld, a lakosság 4 kilométerre jár a Tiszához fürdeni, mert a tanács nem engedte meg fürdő felállítását. — A Jászberényi szerencsétlen tisztek javára Pápay Hübér ezredes és Fenyvesi Ferenc fénys bált rendeztek, mely a csekély belépti díj mellett 500 frtot jövedelmezett. — Zúrichben a hétfőn délután rendkívül nagy részvétel mellett temették el ötöt közös sírba a Jungfernen szerencsétlenül járt turisták közül. Folyó hó 25-én öt cseztimert szüldet a kőpart. — Dejtár nógárdmegegyi községben Hegedűs János bíró és mészáros lépéden marhat vágyva, a vért megmérgezte s nagy kínok közte halt meg. — Ujvidékben a nagy párbaj volt két győgszerház közt, az egyik súlyosan megsebesült. — Ostendé közelében a tengerrel tégláteleben öszedült egy kameczna s két munkást maga alá temetett. Hatan családok s 20 gyermeket hagytak hátra. — Pozsonyban egy Gál Mária nevi asszony a nyomor miatt 3 gyermekével karján a Dunába ugrott.

— **Nyilvadás számadás és közönm.** A budapesti általános munkás-be-tegsegélyző egyet kolozsvári előhelye által,

folyó év július 17-én a hójai erdőben. az árva és özvegy segély alapjává, tombola és tűzijátékkal egybekötött táncmulatság, összes bevétel 279 frt 19 kr, kiadás 149 frt 80 krt tesz, felüljuttetések és tisztelet jegyekből bejött 59 frt 29 kr. Mely szép eredményét, úgy a szíves adakozók, mint a nemes ügy iránt érdeklődő, és a díszítéshez szükséges tárgyak díjtalan adományozók fogadják hálás köszönetünket. Kolozsvárt, 1887 július 30. A rendező bizottság.

VÁROSI HIREK.

— **A király Kolozsvárt.** Tegnap délelőtt Deák Pál főkapitány, h. polgármester elnöke alatt tanácsgyűlés tartott a városaházán, melyen a király fogadtatása és itt időzésére nézt. fogatanostandó előleges intézkedések is megbeszéltek. Egyelőre egy 100-as bizottság megválasztását tartják szükségesnek az idegenek elszállásolása végett s e bizottságot a jövő kedden összehívandó gyűlésen fogják megválasztani.

— **Magyar menték.** dolmányok, bogláros és tollas csákók kerülnek elő a király itt időzésére s már is jelentékeny megrendelések tételnek a nemzeti díszöltözetek előállítására városunk iparosainál, mennyiben az arisztokrácia és testületek nemzeti viseletben fognak a fogadtatás és kihallgatásnál megjelenni.

— **A király jövétele** végett fogadtatba vett javítás és planirozási munkálatok közt a nagy utca s Bánffy palota már a bevezetéshez közel áll. Ezután a nagyobb terek javításához fognak s első sorban a főteret és a Széchenyitert kezdik tatarozni; mert mindkettőnek munkálatai sok időt és fáradságot vesznek igénybe.

— **A nagy kasszárnya** kimezselése és javításához is hozzá fognak a napokban, mivel a király valószínűleg ezt is meg fogja tekinteni itt időzése alkalmával. Ezzel párhuzamban a tencsintér is renoválást és dekorálást fog nyerni s az építkezések is a pénzügyi s erdészeti palotánál szintén akkora be fognak fejeztetni.

— **Esküvő.** Dr. Blaha Gábor verespa'aki járársorvos, az ifjabb orvosi nemzedék e tehetséges tagja ma délután tartotta esküvőjét a főtéri plébánia templomban Fröhlich Ida kisasszonnyal, Fröhlich Vilmos városi polgár szép leányával. Esküvő után az ifjú pár a völgyény lakhelyére utazik.

— **Az országos kereskedelmi kongresszus** tárgyában a jövő héten még két gyűlést tartanak helyi kereskedőink, melyeknek tárgyát az elszállásolások és vigalmak rendezése fogja képezni. A 14-iki hangversenyen Stassser Jozefin kisasszony Verdi „Aida”-jából fog áriákat énekelni. I v a n f f i Jeno Kiss J. „Nápolyi emlékek” cz. szép költeményét szavalja. Városunk körében már is igen várják ezt a két napot, mely valóságos oázis leend a saison morte poros sivatagjában.

— **A huszofgyasztó szövetség** ma igen kedvező előjelek között kezdte meg a huszofgyasztást. A fogyasztó közönség várokozson fellépnek keresletet tanúsított az első napon, úgy hogy az ez alkalomra levágott nagy marha husát mintegy kétszáz kilót már a reggeli órákban elkapkodták a vásárosok, hogy a mérsáros társulat olcsóbb árért (kilóját 34 kr míg a szövetségé 36 kr) árulja. A mint látszik a közönség teljes méltánnyal van a szövettelle szemben, s a maga pártolása által elfogadja ama tarthatlan állapot megszűntetésére köze hatni, mely eddig lehetővé tette, hogy egy monopolizáló társulat kénye kedve szerint éljen vissza a helyzettel. Mindenesetre kívánatos, hogy a fogyasztó közönség e szövettelle pártolása által élénke tegye a versenyt köze és a mérsáros társulat között. Ebből csak a közönségre hárulhat haszon.

— **Igen szép czimerek** paizsok és hazafias díszítési festmények láthatók Szongott Gerő főtéri felületben, melyeket Spitz Ignác aradi czimer és díszítési festő-készít a király itt időzésére szánt dekorációkhoz. A fiatal festő, ki Aradon szintén ő felsége ott léte alkalmával szerepelt e minőségben, már is igen sok megrendelést kapott s szorgalmasan dolgozik a különböző nemzeti, s városi czimereken.

— **Dalestély.** A polgári dalegyet augusztus 7-én a Lövdele helyiségeiben tartja meg az évi második táncot és tűzijátékkal egybekötött dalestélyt következő műsorral: 1. „Szeresd hazádat” Engeszer Mátyástól. 2. „Nemzeti borsd” Nyizsnyaitól. 3. „Dalra barátim”. 4. „Daltól szokott”. Gunesch Károlytól. 5. „Népdalok” Zimari Lászlótól. 6. „Dallunnepe” Erkel Sándortól. Az estély d. u. 6 órakor veszi kezdetét.

— **Az építkezéseknél** tapasztalt rendtelenségek egyik botrányos alakja, hogy az építmeister urak éjjelre is szanaszét hagyják az utcákon az átványok alatti boronákat, köveket s az átjárók a kiálló fekbán kénytelenek botorkászni. Kérjük a rendőrséget figyelmeztesse erre az építmeistereket.

— **Filloxera vizsgálata.** Előre is értesíteni kívánjuk a helyt lakó szőlőbirtokos urakat, hogy a városunk határán levő szőlőhegyeken és belső szőlőskertekben történő filloxera vizsgálata az évre is elrendeltetett, s annak keresztül vitelével Szentgyörgyi Lajos szakértő és Pataki Sándor tanácsjegyző bizattak meg. A vizsgálat szerdán, aug. 3-án kezdődik.

— **A kolozsvári Kereskedelmi Akadémia** értesítőjét lapunk mai száma

mellett külön melléklet gyanánt veszik olvasónak. E derek iskola kimerítő ismeretét tartalmazó ért síre e helyen is felkivjuk különösen a szülők figyelmét.

— **Tikasztó hőség** van ismét pár nap óta Kolozsvárt s a szárazföld a legkisebb szél lebbanására valóságos por fűdőköt rendez az utcákon, melyek öntözése az ég osatornáira van bízva. Boldog most csak itt az — ki távol van a várostól.

— **Dohány lopás.** A helyi dohány gyárban tegnap egy munkásnót csíptek rajta a dohány lopáson. Giga Maritának hívják a jeles asszonyt, ki kőtenye alá rejtve akarta elemelni a tiltott jószágot. Hogy a motozást meg ne húsítsa, azonnal fogdába helyezték s ma megejtették lakásán a keresést — azonban mit se találtak nála.

— **Fényes nappal** déli 1 órakor hatolt be tegnap Udvari Ferencz nevű da rabont Bartók Róza belközép-utcai kereskedésbe s míg az árusnő ebédelt, betörve a bezárt üveges ajtó elemelt onnan egy pakk dohányt és 17 forintot. A tolvajt nemsokára bekísérték; de a pénzt már nem találták meg nála.

— **A szerkesztőség** üzenete. Dr. Sz. M. úrnak Dicsőszentmárton. A reklamált nyilvános köszönet vége az „Ellenzék” 167 ik számában még július 25-ikén megjelent.

MŰVÉSZET.

* **Vendégzeraplás.** Kisné Hegyessi Mari a nemzeti színház tagja, ez időszert Esztorgomban vendégzerapl nagy sikerrel, Bács Károly társulatánál Legutóbb „Gauthier Margit” és „Denise” czimzererepeiben lépett föl, telt házak előtt.

* **A magy. kir. operaházat** aug. 14-én a „Mesterdalnokok”-kal nyitják meg. — A próbák már aug. elsején megkezdődnek. — Aug. hóban színekerül a „Jó estét Pantalón ur!” című felvonásos opera, míg szeptemberre Goldmark „Merlin”-je, októberre a „Walkürök” és novemberre „Othello” vannak kitzítve. Decemberre egy magyar tenoristának, Kis Pálnak a „Troubadour”, „Lohengrin”, és „Tanhäuserben” való föllépte van kiáltásba helyezve. Ugyan e hónapban színe kerül egy új ballet és Bizetnek egy operája.

Uti tárcza.

MADAGASKÁR.

— Irta: Z. Kiss Elek. —
Triesztől Tamatávig.
II.

(Folytatás.)

Már reggeli 4 órakor mindnyájan a fedélzetén voltunk. Mindenki kíváncsi volt a mesés keletre, — és száraz földet láthatni. Hat órakor a horgony felhúzás — már ismeretes — dörömbözése rettentette fel a maból azokat, kik még nem voltak a fedélzetén. A tenger mély volt, fél óráig is tartott a láncvonó gőzgép esőrpömpölése... végre megindultunk lassan, a kikötő felé.

A mint a világító toronyhoz közeledtünk, egy kis gözös bontakozott ki előttünk a habokból, egy kicsi mint egy közönséges oszonnak. Ez volt a „Pilot”, mely az egész segélyi biztost és a „kalauzt” szállította hozzánk.

Midőn a kis hajó hozzánk ért megállottunk... A kikötő egészségügyi biztosa át kiáltott a kis hajórról hozzánk, nincsen beteg a hajón? s a kapitány tagadó válasza után át vette egy hosszú póznával a hajónk egészségügyi utlevélét, vagy mint ő nevezi „patens”-ét, mit gondosan elolvastva, zsebre tett, s jelt adott hogy közeledhetünk. Ekkor a pilote, vagy kalauz feljött hajónkra, a kis hajó pedig visszament az orvossal.

A kalauz, egy fekete, szerezosen képű, piros turbános uri ember, méltósága teljes érzetével, sőt végig hajónkon fel, egyenesen a kapitány helyére, s attól átvette a vezényletet. Így érkezünk be sok kanyargás után a kikötőbe. Mint mondták, torpedók voltak elsüllyesztve a kikötő bejáratánál, s ezért szükséges a kalauz, s azon sok jobbra és balra való kanyarodás tétele... Nem tudtam hitelesen végre járni, igaz-e ezen állítás, de ha csakugyan volt, nagyon csodálkozom rajta; mert a kalauz is csak ember, és így az emberi gyarlóságoknak alá van vetve, még ha szerezosen is... s ha eltévedtén csak egyetlen perccel is az irányt, ki lenne felelős egy hajó legberetülésiért?

A mint a kikötőbe értünk, mely egy végtelen nagy, tágas medence, száz, meg száz kisebb, nagyobb hajók jött felénk. Mindenken hosszu, 5—6 méteres poznára tűzött egy darab vitorla volt felvonva, melyet egy ember, nagy ügyességgel kezelve, általa gyors — és a legszerezesebb fordulatokat képes volt megadni sajkájának.

E csónak tömkeleg közepette, végre a hajók közé érkezünk, s egy másik Lloyd hajó, a „Helios” mellett horgonyt vetettünk.

Mindenki sietett kiszállani. Én utamat a Helioson voltam folytatandó, mert a Poluohé Jaffa ment; átkodtam tehát előbb a Heliosra, azután egy csónakra ülve, csak hamar a kijárási lépcsőzetén voltam magam is. Itt a hatalmas rácsos kapu zárta el utamat, a nép egy kis ajtón az épületbe ment be, tehát én is ez irányt követtem. — Meglepetve láttam azonban egy csomo finánczot, kik az utulevelet szedték el, s podgyászokat vizsgáltak. Erre nem gondoltam volt. Utulevelem a hajón hagytam. Néztém mit tesznek mások. S csakugyan kevés vártatva, látom hogy

egy utas névjegyét adja át utlevél helyett. Oda való lakos volt. Én is kivettem tehát névjegyemet s azt átadtam az illető tisztnek, s választ se várva, bementem a váróba.

Alig értem ki az utazára, egy sarkig érő fehér kaftános fiatal arab szegődött hozzám vezeték, hamar megegyeztünk, 3 frtért egész napra. Kérdezte mit akarok megnezni? ... Mindent, felelém.

Akkor ülünk lóra, mondá. Intett egy tömeg számár hajósáknak, s ezek azonnal körülvettek minket, kintlva és dicsérve a hosszu fűlű Rozinántékat. Magam' alá egy szép fehér számarat választottam, veres nyereg volt rajta, bojtos kantár és egy rakás zörgő a fején. Vezetőm egy másik számárra ült. A két füles ára esztig, egyenkint két freben lett megállapítva.

Lábomat a kengyelbe teszem, felakárokozni, s ime majd orromra buktam. A két kengyel szíjj egy darabból volt, s csak elhúzza, a nyereg alatt, így rálépésem folytán lecsuszott. Átvetettem tehát magamat a csacsán, s a csak cifraszágnak való kengyelbe azután tették be lábaimat.

Ekkor kezdetét vette egy sajátságos haj-sza. A számarak tulajdonosa, elkezdették hátulról verni és kergetni paripáinkat, s ezek eszeveszetten nyargaltak a sűrű néptömeg között. A kantárt felakasztottam a nyereg kárába, napernyőmet kinyitottam, s így számargoltam bé Alexandria nevezetesebb utcait.

(Folyt. köv.)

Legujabb.

Az „Ellenzék” sürgönyndóztatásai.

Gastein Julius 30.

Vilmos császár találkozása uralkodónkkal augusztus hatodikán lesz. Királyunk fogadására nagy előkészületeket tesznek.

Szofia, július 30.

Nácsevics külügyér Bécsbe utazott Koburg herceg meglátogatására; utazásának célja Koburgot sürgetni, hogy utazzék mielőbb Bulgáriába. Hír szerint Koburg herceg augusztus elején odaérkezik, leteszi az esküt, az alattalók tisztelgését fogadja, aztán meglátogatja az európai udvarokat.

Róma, július 30.

Depretis miniszterelnök tegnap este Stradellában meghalt.

A közönség köréből.

(Folytatás.)

— **Közönség és halálnyilvánítás.** Mély bánatomban, s rövid Kolozsvárt időzhetésem miatt, kénytelen levén mindazon kegyesszívű, résztvevő barátaink itt lakó, ügy- és tisztársaimnak, kik megboldogult feledhetlen drága nőm, folyó július hó 24-én történt végteszükség megadását jelenlétükkel emelni kegyesek voltak, személyesen nyilvánítani halás köszönetemet itt, e becses lapban intézem azt mindnyájához, kérve az egék urát, hogy hasonló csapástól őrizze, oltalmazza meg, s tartsa meg nagybecsű családjaikban egymás boldogítására a szülők és gyermekeiket!

Mindenek fölött pedig Ny. Genersich Antal egyetemi doktor profesor és Hirschfeld Sándor urak vegyék legforróbb hálám kifejezését azon gondos és gyöngéd ápolásért, oadásól, fáradságtalan eljárásért, melyet e lesúlytó helyzetünkben — hat napon át kisenvedett hű társam — silletve irányomban tanusitni méltóztattak.

Isten jutalmazza meg méltóan kegyes fáradozásaiakért!

Kolozsvárt, 1887. júl. 29.

Hálás tisztelettel:

Gebhardt Döme
m. kir. távirati főállomás főnök.
N.-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG.

— **Magyarország áruforgalma** Ausztriával és más országokkal. Az országos statisztikai hivatal által szerkesztett és kiadott eme vállalatból megjelent a VI. évfolyam, áruforgalmunknak az 1886. január—december végeig terjedő évre szóló adatait tartalmazza. E szerint a különféle árucsoportokból kivittetett Ausztriába 21,270,392.54 m. 302,383.827 forint értékben, más államokba 8,411,698.51 métermázsa 116,791.373 forint értékben; az összes áruforgalom tehát Ausztriába és más államokba tesz mennyiségben 29,682,071.05 m. értékben pedig 419,175,200 forintot.

A tözsdéről.

Bpest július 29.

Gabonaüzlet. Buzában ma győze volt a kínálat, a vételkészenlének. Szilárd irányzat mellett eladott mintegy 13000 métermázsa 5 krral magasabb árk mellett. Egyéb gabonanemzekben gyér volt a forgalom, változatlan árk mellett.

Értéküzlet. A mai előzede csekély forgalmu volt. Jegyzetett: Ostrák hitelrészvény előbb 282.70 aztán 282.50, magyar aranyárjárdék 101.10, papírjárdék 87.45, leszámitolbank 97—97.80 frton.

*) E rovat a szerkesztőseget csak a sajtóhatósággal szemben kötelezi.

Szark.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTALAJDONOS
BARTHA MIKLÓS,

Hirdetések.

Sz. 9685—887.

682. (1—2)

Árlejtési hirdetés.

A megye házán szükséges takarítás és javítási, u. m. folyosó-festés 16 frt 24 kr. és fedél-cserép forgatási munkálata 165 frt 40 kr., összesen 181 frt 64 krral előirányozva

f. évi augusztus hó 9-én délelőtt 10 órakor

a megye házánál tartandó árlejtés után a legutányosabb ajánlattevőnek fog kiadni.

Vállalkozni szándékozók felhívtnak, hogy az előirányzott ártól számított 5% bántapénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat (offert) a fennírt határidőig hozzám adják be.

A részletes feltételek és költségszámítás az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozs megye alispánjától.

Kolozsavart, 1887. július hó 8-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

Valódi Graham-kenyér.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, miszerint a

Dr. Graham Sylvester,

amerikai egyetemi tanár által föltalálva lett kenyér, mely izletes és nagy tápértékű,

a mai naptól kezdve sütődémben előállítom.

Naponként mindig frissen sütvé, 1 darab 5 és 10 krajczár.

A kenyér kitűnő minőségű előállítására, e célra külön őrölt gépet hozattam külföldről és csak a legjobb tiszta buza használtatik fel; elkészítését Dr. Velits Simon helyi orvos ur jóváhagyása szerint eszközölöm. — Kizárólagos főraktár:

HIRSCHFELD SÁNDOR

fűszer- és csengette-kereskedésében, Főter, Plébánia-palota.

A n. é. közönség pártfogását kérv. kiváló tisztelettel

BIEDERMANN FERENCZ,
finom fehér sütődéje Híd-utca.

677. (2—2)

Uj Asphalt-üzlet.

Mindennemű asphaltirozást a hozzá való beton munkákkal együtt, különösen nedves lakások szárazzá tételét a jóság és tartósságért való teljes jótállás mellett, a legolcsóbb árban elvállal

Aszpisz Samu,

659. (5—10)

Kolozsavart, belközép-utca 30. szám.

A kolozs-monostori gazdasági tanintézet sajt-terményeinek eladásával ez idényre egyedül

SOMLYAI LÁSZLÓ

675. (2—6)

van megbizva.

NEVELŐ- és TANINTÉZET Rákos-Palotán.

Intézetem, mely tulajdon nagy árnyas angol parkban fekszik, áll 4 elemi, 8 reál- és 8 gymnasiumi osztályból.

Egészséges fekvésénél fogva a gyöngye testalkatu gyermekeknek is különösen ajánlható.

A tanítás az állami tantervek szerint történik.

A felszerelés minden tekintetben teljes

A test-edzésére nagy gond fordítottatik; a testgyakorló tér minden eszközzel el van látva. Katonai rend- és fegyvergyakorlatok.

Jó és erős táplálék. Kitűnő víz. A díjak a gyermekek korához képest havonként 35—50 frt.

Az 1887—88-iki (11-ik) tanév 1887. évi szeptember hó 5-én kezdődik. Előjegyztetni bármikor lehet.

Bővebb felvilágosítással és „Ismertető”-vel (programmal) szívesen szolgálók.

Rákos-Palota, Budapest mellett, posta- és vasuti állomás.)

Dr. SZABÓ ALAJOS,

királyi tanácsos, Ferencz József rend lovagja, a nevelő intézet igazgató-tulajdonosa.

669. (2—6)

Margitszigeti gyógy-fürdő.

Budapest főváros közvetlen közelében.

350 R. meleg artési forrás, porcellán-, márvány-, kád- és közfürdő zuhany-ké-szülékkel, nagyszerű kert, 300 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, küli- és belső fürdő, telefon, távra összeköttetéssel, naponta zene.

Kórálakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező eredménnyel használtatott:

Köszvény, az ízületek, izmok, csontvárt, ideghüvely, idült csúsz. A csúsz, köszvény, erőművi behatások, typhus után fellépő hűdés, zsibák, csontbántalmak, csontszűt, izületi bajokat és külső sérteket követő elváltozások. Fájdalmas hegek, merevség, hűdés, borbántalmak, vizeleti nehézségek, méh- és hüvely-bántalmak. Még arra is figyelemztetjük a t. cz. közönséget, hogy a szigeten villamos fürdők Dr. Borda legújabb rendszere szerint rendeztetek be, melyek a köszvényes, csúszos és ideges bántalmak, valamint a hűdés és az ischiásnál a fürdészetben igen hathatós segéd gyógyeszközt képez. A hévíz belsőleg eredménnyel használtatott: idült gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál. A szigeten van gyógyszerár, ellátva mindenemű ásványvízzel. Rendelő orvos: dr. Verzár.

Bérleteknél egy a fürdő, mint a meneti-egyetem váltásánál árlejtésedés. A szigeten lakó fürdővendégek a fürdő-használatnál és a meneti-egyetemnél előnyben részesülnek. A fővárossal óránkint kétszer közlekedés.

A fürdő-idény tartama május hó 1-től október hó elejéig.

Angusztus 20-ától kezdve a lakások reudas árából 20% eng. dely.

A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőségi irodában.

BUDAPEST. 680. (1—4) A MARGITSZIGETI FELÜGYELŐSÉG.

TURÓCZI LAJOS

férfi-ruha készítő

KOLOZSVÁRTT,

belközép-utca 3-ik szám, „Kisegítő pénztár” épület alatt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki vásárlókat, hogy a

tavaszi és nyári idényre

személyesen vásárolt

BEL- ÉS KÜLFÖLDI

valamint

BRASSÓ és SZEBENI

öltöztéknek való

FINOM SZÖVETEK

nagy választékban megérkeztek.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

612. (13—x)

TURÓCZI LAJOS.

Brönnér-féle pecsétvíz!

(de nem Bensin, annál sokkal kitűnőbb.)

TISCHLER V. (5—x)

illatszer, toilette pipere üzletében Kolozsavart, belmonostor-utca 2. szám.

A Brönnér-féle pecsétvíz szíri vizitációs folyadék, mely minden ház-nál nélkülözhetetlen és tulajdonsága abban áll, hogy szírt vagy bármely zsíradékot felold, a nélkül, hogy legkisebb utómaradványt vagy kellemetlen szagot hagyva, sőt azon szívet, melyből a pecsét eltávolított, annak valódi színe, ruganyossága évek múlva is megmarad és nem leendő a zsírfoltos helyen sem keménység, sem színváltozás, sem zsírfolt.

Ezen Brönnér-féle pecsétvíz minden kellemetlenség nélkül a legkönnyebben alkalmazható zsír, ételmek, olaj, vaj, fagygyu. fagygyan (Stearin), viasz, pecsétviasz, fenyőfa-váladék, szurok, kátrány, kocsikenőcs, olajfesték, hajkenőcs, valamint fej- és kézipiszkot eltávolít és minden szöveteket, u. m.: vászon, gyapot, gyapjú, bársony és selymet, kesztyűk, kárpított falak, rajzok, könyvek, értékes papirok, fénymázolt (Politurizott) butorok, fűsük és minden bőrmekre egyetlen kitűnő alkalmas pecsétvíz szíri.

Kis üveg 20 kr., nagy üveg ára 45 kr.

Erdélyi részben kizárólagos főraktár!

Ajánlom továbbá legújabb gyárosok és orvosok készítményeit, hazai, francia, angol, német illatszer- és toilette pipere szappanok, száj- és fogvizek, fogszappanok és porok, legfinomabb Hölgypercek, Eszki szappan, Spitzer-féle arcze-nőcsök és mosdók, haj- és arcfestékek, hajnövesztők, haj, fog, köröm, ruha, kalap és bajszkefék, kézi, utazó és zsebűrtők, szivacsok és sok elő nem sorolható toilette pipere tárgyak és választékban.

Posta, rendelvényeket gyorsan és pontosan teljesítek.

V.

Országos általános kiállítás Budapest 1885.

Nagy kiállítási érem versenyképes és kitűnő

piperezappanok és illatszerekért.

A világ legjobb

arcz- és kézfinomító szappana.

a Dr. GEBHARDT egyet. tanár-féle javított zamatos gyógytani

NÖVÉNY-SZAPPAN,

darabja 35 kr.

eltávolít minden bőrküteget, folytonos használatnál viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

Bizonyítvány.

Müller J. L. illatszer- és piperezappan-gyáros által készített javított zamatos NÖVÉNY-SZAPPAN helyes összehasonlításánál fogva az eddigi piperezappanokat tetemesen felülmúlja, az az és kézborre kitűnő hatást gyakorol, miért is ezen gyártmányt, mint a legjobb arc- és kézapoló szappant ajánlhatom.

Dr. GEBHARDT LAJOS,

egyetemi tanár.

Budapest, 1887. január hó 10-én.

Müller J. L.-féle glicerín rózsaszappan,

a legkitűnőbb glicerín-szappan, legfinomabb rózsailattal, darabja 35 k.

Müller J. L.-féle valódi tojás-olaj-szappan,

különösen jótékonyan hat a bőrre, simítja és felfrissíti azt, dírbja 20 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-szajviz,

az egyedüli szajviz, mely folytonos használatnál a fogak romlását megőrzi, 40 és 80 krajczár.

Müller J. L.-féle salicyl-fogpor,

salicyl-szajvizet használva, nemcsak hogy a fogakat hófehérre teszi, de egyben a már létező fogbetegségek továbbterjedését is megőrzi, doboz 60 kr.

Müller J. L.-féle Vaseline Gold-Crème,

bámulatos hatású arcfinomító szer, üvege 50 kr. és 80 kr.

Ixia Lys, Bouquet Elegant, Mimosa, Karlipa,

a legfinomabb és legkedveltebb illatszer, üvege 1 frt 50 kr.

Müller J. L.-féle Brillantine,

kiváló hatással bír a haj-, szakál- és bajusz fényének és lágyágának előidézésére, azoknak kihullását és törékenységet megőrzi, üvege 60 kr. és 1 frt.

MÜLLER J. L. GYÁRÓNAI

GYÁR: Rottenbiller-utca 36.

RAKTÁR: Koronaherceg-utca 2.

(4—x) KOLOZSVÁRTT KAPHATÓ:

TISCHLER V. üzletében.

BOÉR SÁNDOR

23 év óta fennálló nagy varrógép raktárában

Kolozsavart, Főter 7. szám.

Vásárolhatni legutányosabban, részletfizetésre is a gépek valódi-ságát tanúsító eredeti bizonyítványokkal ellátott „Howe”, „Singer”, „Wheeler és Wilson”, „Cylinder Elastic” s „Oszlop”

varró- gépeket.

Erdélyben egyedül csakis raktárában találhatók a legújabb „Phönix” varrógépek,

melyek ugy családhi használatra, valamint iparos célokra minden eddigi gépeket fölülmúlják, valamint új találmányu Kayser-féle gomblyukvarró készülékkel ellátott magaskaru „Singer” varrógép, (a varrógép ipar terén a legelőkeltebb haladás), melyhez kíváncsiakra mellékelhető:

lyukbeszőő és monogrammm himző készülék.

Ezen varrógép nemcsak hogy az összes eddigi felállást és tökéletesített varrógépeket a rendes varrás minden nemében messze túlhaladja, hanem az oly fontos és hosszadalmas kézi munkát igénylő gomblyukakat is bámulatos csinal és gyorsasággal (egy órában 50-nél többet) kiköti

csak BOÉR SÁNDOR tart.

Varrógép raktárával kapcsolatos igazítási műhelyben tanult gépészt, s azért képes megrendelt gépeket is jótállás mellett ismét tökéletes jó állapotban juttatni áron helyreállítani.

608. (4—x)

Hatóságilag engedélyezett végkiarúsítása cégmegszüntetése következtében

az 1860. év óta fennálló

C S A P Ó S Á N D O R-féle üzletnek.

650. (3—x)

Folytonosan nagy választékban kaphatók:

háztartási cikkek, asztali kések, kanalak, China- és Alpacca-ezüst asztali készletek, zseb-kések, ollók, czélszerű dugó huzók, üveg dugaszolók, kávéfőző- és őrlogépek, bőr, vászon és fa uti-ládák, ruha-, haj-, fog- és körömkefék.

Mindennemű francia, angol szappanok és illatszer. Férfi- és fiukalapok, férfi ingek, nyakkendők. Vadász- és lovagló készletek. Lefoucheaux és Lancaster fegyverek, Revolverek, szobafegyverek és pisztolyok, Thonet-féle hajtott faszékek, Feutellek, mindenféle vasbutorok.

Diszmu-árak, bronce, bőr és fából, Tula-ezüst dohánytárczak, óralánczok, inggombok, nyakkendő-tűk, női mellűk és fülbevalók, kar- és nyakékek.

A rendes határozott árakból, melyek az üzlet alapításától kezdve számmal és nem betűkkel vannak jelezve

15%-tól 50%-ig engedmény.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Teljes tisztelettel CSAPÓ SÁNDOR.